

Etelä-Karjalan luonnonsuojelun 25-vuotishistoriikki

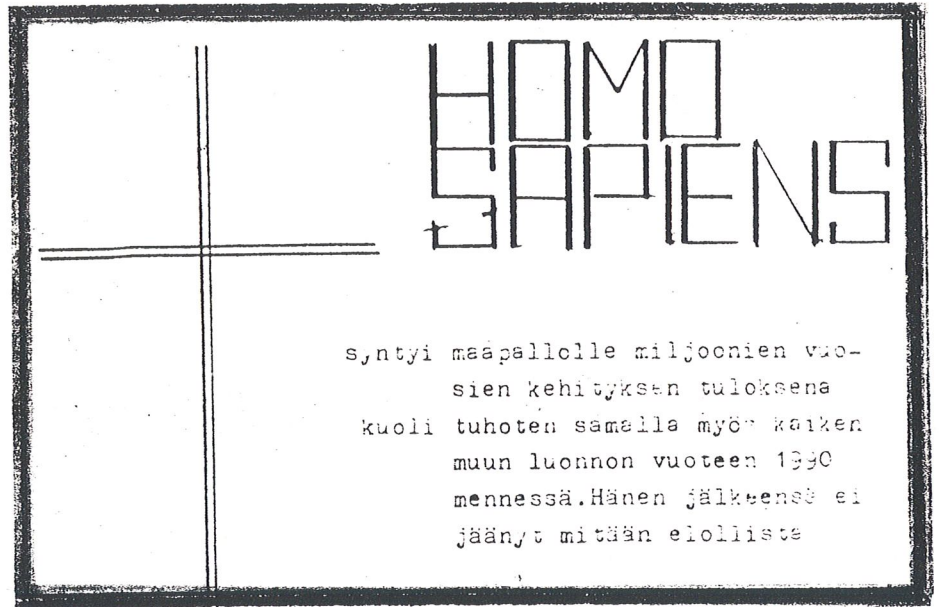
Kaksikymmentäviisi vuotta eikä ihan suotta

Etelä-Karjalan ensimmäinen luonnonsuojeluyhdistys perustettiin vuonna 1969. Sen kunniaksi vietämme Etelä-Karjalassa vuonna 1994 vapaaehtoisen luonnonsuojelutyön 25-vuotisjuhlavuotta.

Onko työn tuloksissa aihetta juhlintaan? Objektivistista vastausta on vaikea antaa. Subjektiviiville arvioille antakoon rakennuspuita tämä epävirallinen historiikki, joka perustuu Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin ja yhdistysten asiakirjoihin ja muutamien mukanaolleiden muisteluksiin. Saatesanoiksi lainaan parikkalalaisen luonnonsuojelijan Veijo Vilskan tekstiä vuodelta 1979:

-Jos luonnonsuojeluasioita ei saada viestitettyksi perille myös tavallisen kansan ja etenkin maatalousväestön ajatus- ja arvo maailmaan, ei niille tule laajempaa kantavuutta. Tällöin luonnonsuojelusta tulee helposti yksi raja-aita lisää erottamaan maaseutu- ja kaupunkiväestöä toisistaan. Se ei liene luonnollekaan eduksi.

Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys perustettiin 29. toukokuuta 1969 Lauritsalan yhteiskoulun tiloissa. Perustavassa kokouksessa oli kaikkiaan 18 henkeä, jotka kutsui koolle lauritsalalainen biologian opettaja Terho

Lappeenrantalaisten nuorten profetia Euroopan luonnonsuojeluvuonna 1970. Etelä-Saimaa 14.3.1970.

Pien-Saimaan suojelun puolesta soudettiin kesällä 1993. Lappeenrannan satama. Kuva: Jarmo Kurronen.

Luonnonsuojeluyhdistys perustettu E-Karjalaan

Etelä-Saimaa 30.5.1969.

Poutanen. Hänestä tuli myös yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja.

Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistyksen ensimmäiseen hallitukseen valittiin myös maisteri Pertti Heinonen, maanviljelijä Eino Pätilä, luonnontiet. kand. Ismo J. Holopainen, seutukaavajohtaja Martti Melart, rovasti Mauri Valtamo, kalatalouskonsultti Martti Uusimäki ja metsänhoitaja Pontus Lagerstedt.

Yhdistyksen toiminta alkoi siis varsin arvovaltaisella aikuisella joukolla. Maakunnassa oli myös räväköitä nuoria luonnonsuojelijoita, mutta heidän toimintansa kanoitettiin koulujen luontokerhoihin. Kuuluksia oli varsinkin Lauritsalan yhteiskoulun Oculuserho.

Luonnonsuojeluyhdistyksen perustamistarve kumpusi maakunnassa heränneestä luonnonsuojelutahdosta. Näin kerrotaan yhdistyksen vuoden 1969 toimintakertomuksessa. Proosallisempi syy yhdistyksen perustamiseen oli olemassa. Vuonna 1938 perustettu valtakunnallinen Suomen luonnon-

suojeluyhdistys muutettiin 5. toukokuuta 1969 Suomen luonnonsuojeluliitoksi (SLL). Samalla siitä tuli keskusjärjestö, jossa yksityiset henkilöt voivat olla jäseninä vain paikallisjärjestöjen kautta.

Vuoden 1970 alussa SLL:ssä oli 21 jäsenjärjestöä, joista useimmilla oli maakunnallinen toimialue. Kampanjointi järjestön vahvistamiseen oli voimakasta ja sille antoi pontta Suomessakin vietetty Euroopan luonnonsuojeluvuosi 1970.

Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys aloitti julkisen toimintansa kotiseutuhenkisesti julistamalla perustamiskokouksessaan kilpailun maakunnan suurimmasta katajasta. Kisaan ilmoitettiin 35 katajaa ja voittaja löytyi Lemminkästä Adams Kouvon pellon pientareelta. Sen rungon ympärysmitta oli rinnan korkeudelta mitattuna 116 senttiä.

Vuonna 1970 yhdistys värväsi jo väkeä Saimaan öljykuljetusten vastaiseen mielenosoitukseen ja järjesti mm. vaalipaneelin ja yhdessä Lappeenrannan nuorisolautakunnan kanssa luonnonsuojelukurssin, jolla oli 30 osanottajaa.

Yhdistysaktiivisia ei monestakaan kurssilaisesta tainnut tulla.

Alkuinnostuksen jälkeen yhdistyksen toiminta sammautui pari vuodeksi. Vuonna 1973 toimintaa elvytettiin ja yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin biologi Jorma Sorjonen.

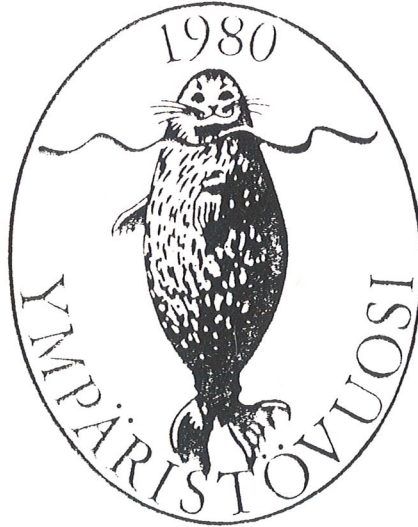
Uuden nousun myötä yhdistys ryhtyi mm. kunnianhimoisesti selvittämään Etelä-Karjalan ympäristön tilaa. Yhdistys teki jäsenkyselyn maakunnan ympäristövaurioista ja aloitteli maakunnan luonnonsuojelu- ja virkistysalueiden kartoitusta mm. biologian ja maantieteen opettajien kanssa. Kyselyjen ja kartoitusten tulokset jäivät laihoiksi siltä erää, mutta ne loivat pohjaa niin luonnonsuojelijoiden omille kuin mm. Etelä-Karjalan seutukaavaliiton myöhemmille selvityksille.

Pioneerityötä olivat myös kannanotot ja lausunnot, joita yhdistys tuotti mm. mm. Saimaan jätevesiongelma- ja Parikkalan Siikalahden suojelusta. Valtion luonnonsuojeluvallan ppyynnöstä yhdistys ilmaisi kantansa mm. Imatran Rääkkölän helikopterikentästä. Yhdistyksen kirjelmien vaikutusta on vaikea arvioida, mutta joka tapauksessa ne toivat luonnonsuojelijoiden järjestäyty-

neen äänen kuuluviin maakunnallisessa ympäristökeskustelussa.

Omiin riveihinsä Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys kokosi parhaimpina vuosiensa noin 60 jäsentä. Järjestöllisesti yhdistys ei oikein koskaan noussut jaloilleen. 1970-luvun puolivälin paikkeilla hallituksen jäsenetkin läksivät maailmalle ja yhdistys hiipti paperitiikeriksi.

Muutammat aktiivit ottivat kuitenkin pitkin 1970-lukua sitkeästi kantaa mm. Siikalahden suojeluun. Heidän sanojensa painoarvoa lisäsi asiantuntevuus: useimmilla aktiiveilla oli luonnontieteellinen koulutus. Jotkut heistä jatkoivat tutkijan uralla, mm. Jorma "Sieppo" Sorjonen väitteli tohtoriksi Siikalahden satakielistä. Terho Poutanen siirtyi SLL:n leipiin ja toimii tätä nykyä liiton tiedotussihteerinä.

Näytön paikka

Luonnonsuojelijoiden uusi järjestöllinen nousu alkoi Imatralla. Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistys perustettiin 23. lokakuuta 1976 30 osanottajan voimin. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin metsäteknikko Reino Okkonen.

Vuonna 1978 ryhdyttiin puuhamaan Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiriä. Synnä oli luonnonsuojeluliiton uusi organisaation

muutos. Liitossa oli jo niin paljon yhdistyksiä, että se tarvitsi "väliportaanhallinnon". Etelä-Karjalassa moisen byrokratian tarvetta vähän epäiltiin, koska vain Imatralla oli toimiva paikallisyhdistys. Piiri kuitenkin perustettiin 8. syyskuuta 1978 ja sen puheenjohtajaksi valittiin Reino Okkonen.

Piiri pyöri paljolti Imatran varassa, kunnes nukkuvan Etelä-Karjalan yhdistyksen veteraani nuorisotyöntekijä Kalevi Saira pisti toimeksi. Hän kutsui koolle 6. kesäkuuta 1979 pidetyn kokouksen, jossa Lappeenrantaan perustettiin uusi paikallisyhdistys tavallaan Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistyksen jatkajaksi.

Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin insinööri Vesa Tanskanen. 12. syyskuuta 1979 Parikkalaan perustettiin Laatokan-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys, jonka ensimmäinen puheenjohtaja oli biologian opiskelija Juha Venäläinen. 7. marraskuuta 1979 luonnonsuojeluyhdistys perustettiin myös Joutsenoon, missä puheenjohtajaksi valittiin opettaja Pertti Lankinen.

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin ja sen neljän jäsenyhdistyksen näytön paikka oli ympäristövuosi 1980. Luonnonsuojelun kentällä vuoden keskeinen tavoite oli näkyä ja kuulua mahdollisimman paljon. Ylevämmiin ilmaisten tavoitteena oli kansalaisten aktivoiminen elinympäristönsä parantamiseksi ja säilyttämiseksi terveellisenä, turvallisena ja viihtyisänä myös jälkipolville. Keinoina olivat pääasiassa erilaiset tapahtumat. Niitä järjestivät paikallistoimikunnat, joita Kymen läänin perustettiin kaikkiaan 13.

Läänin laajin tapahtuma oli viikon mittaiset ympäristöherätyspäivät, joita Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys isännöi kesäkuussa 1980. Pienempiä tapahtumia ja projekteja toteutettiin melkein joka pitäjässä.

Toiminnan primus moottorina oli Pertti Siilahti, jonka SLL palkkasi ympäristövuoden projektisihteeriksi Kymen läänin. Aiemmin ravintola-alalla toimineesta Pertistä tuli sittemmin varsinainen luonnonsuojelun apostoli Etelä-Karjalassa ja laajemminkin Saimaan alueella.

Järjestöllinen nousu...

Ympäristövuoden uurastuksen tulokset paistoivat komeimpina luonnonsuojeluliiton jäsentilastoissa. SLL:n jäsenmäärä kaksinkertaistui vuoden aikana 21 000:een. Etelä-Karjalan piirissä ympäristövuoden sato näyttää seuraavalta: vuonna 1981 Imatran yhdistyksessä 215 jäsentä, Lappeenrannan yhdistyksessä 178, Laatokan-Karjalan luonnonsuojeluyhdistyksessä 166 ja Joutsenon yhdistyksessä 85.

Ympäristövuoden jälkimainingeissa Etelä-Karjalaan saatiin myös kaksi uutta luonnonsuojeluyhdistystä. Savitaipaleen yhdistys perustettiin 23. marraskuuta 1981 ja Ruokolahden yhdistys 9. joulukuuta 1981.

Hyvin merkittävä tapaus oli Saimaan luonnonsuojelukeskuksen perustaminen Lappeenrannan Linnoitukseen. Keskus avasi ovensa 15. joulukuuta 1981 ja siitä on muodostunut Etelä-Karjalan luonnonsuojelurientojen keskeinen työssija. Keskuksesta tuli myös Pertti Siilahden työpaikka. Pertti pestattiin ympäristövuoden jälkeen Itä-Suomen luonnonsuojelupiirin piirisihteeriksi. Sit-

Luonnonsuojeluliiton liittohallitus kokouksessaan Lappeenrannan Luonnonsuojelukeskuksessa v. 1982. Kuva: Pertti Siilahti.

TOIMI LUONNON PUOLESTA

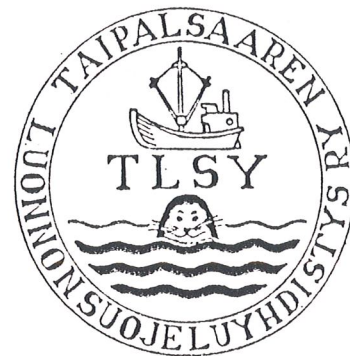

LIITY
LUONNONSUOJELU-
YHDISTYKSEEN!

LAATOKAN-KARJALAN LUONNONYSTÄVÄT

KAHVITARJOILU!

HALLITUS

Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistysten logoja ja houkutusia 1980-luvulta.

temmin titteli muuttui SLL:n Saimaan aluesihteeriksi.

Lainoituksen keskus lieene osaltaan vaikuttanut siihen, että Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin toiminta muuttui 1980-luvun alussa Lappeenranta-keskeiseksi. Vuoden 1981 vuosikokouksessa piirin puheenjohtajaksikin valittiin lappeenrantalainen Vesa Tanskanen.

Paikallisyhdistyksiä yritettiin kuitenkin perustaa ympäri maakuntaa. Seuraava etappi tällä rintamalla saavutettiin 1. maaliskuuta 1984, jolloin Taipalsaarelle perustettiin luonnonsuojeluyhdistys. Luumäen suunnalla järjestöponnistukset tuottivat tulosta vihdoin vuonna 1987. Piiri sai kahdeksannen jäsenyhdistyksen kun Luumäen Luonto perustettiin 15. marraskuuta 1987.

... ja lasku

Kuopus ei kuitenkaan ole oikein elolle edistynyt. Luumäen Luonnon toiminta hiipui pian alkuinnostuksen jälkeen kun sen perustajajäsenet muuttivat pois paikkakunnalta.

Ruokolahden luonnonsuojeluyhdistyksen keskeisiä vetureita olivat opettajat Irja Tepponen ja Seppo Hoteinen. Kun heille ei löytynyt seuraajia eikä yhdistykseen ylipäänsä aktiiveja, yhdistyksen toiminta päätettiin lopettaa 30. marraskuuta pidetyssä 1988 kokouksessa. Päätös vahvistettiin uudessa kokouksessa 18. tammikuuta 1989.

Savitaipaleen yhdistys toimi aktiivisesti 1980-luvun loppupuolelle ja tuotti muun hyvän ohessa vuonna 1985 piirille uuden puheenjohtajan, Hän on varatuomari Matti Pesu, joka johtaa piiriä edelleen. Savitaipaleen yhdistyksen toiminta on sen sijaan ollut 1990-luvulla lamassa. Pesun ohella yhdistyksen voimahahmo oli maanviljelijä Ismo Hölsä.

Laatokan-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys toimi

Pertti Siilahti nuijii maastoon luonnonsuojeluliiton ostaman saimaannorppan rauhoitusalueen rajamerkkiä. Kuva: Juha Taskinen.

niin ikään vilkkaasti noin 1980-luvun puoliväliin saakka, mutta sitten senkin aktiivien voimat loppuivat. Yhdistys on nyt pantu lepäämään ja odottamaan uusia aktiiveja. Luonnonsuojeluyhdistyksen toiminnan primus motor oli maataloustieteiden opiskelija Veijo Vilkska.

Taipalsaaren ja Joutsenon yhdistykset ovat koko ikänsä toimineet hyvin vaihtelevalla menestyksellä. 1990-luvulle tultaessa molemmat yhdistykset nukkuivat, mutta ne saatiin hereille vuoden 1992 elvytyskokouksien kierroksella.

Taipalsaaren yhdistyksen pitkäaikaisin puheenjohtaja on ollut maanviljelijä Mervi Reiman. Tätä nykyä yhdistystä vetää toimittaja Urpo Laaninen. Joutsenon yhdistyksen puheenjohtaja on nykyisin pastori Urpo Vartiainen. Joutsenon yhdistyksen varsinainen veteraaniaktiivi on lastenhoitaja, nyttemmin

eläkeläinen Sylvi Montonen.

Imatran yhdistyksen kantava voima ja useina vuosina myös puheenjohtaja alkuvuosista 1990-luvulle on ollut biologian opettaja Hannu Aarnio. Nykyisin yhdistyksen puheenjohtajana on metsänhoitaja Kimmo Tiilikainen. Imatran yhdistys on jatkanut toimintaansa tasaiseen tahtiin, mutta välillä varsin matalalla profiililla.

Lappeenrannan yhdistys on ollut aktiivisin Etelä-Karjalan yhdistyksistä. Välillä se on käytännössä pyörittänyt koko Etelä-Karjalan piirin toimintaa. Lappeenrannan yhdistyksen perustajajäsenistä uskollisimpia ovat olleet insinööri Vesa Tanskanen ja opettaja Marjaana Närhi. Molemmat ovat toimineet yhdistyksen puheenjohtajana. Nykyisin yhdistyksen puheenjohtajana toimii biologi Raija Aura.

Vaikutusvalta ja toimintamuodot

Maaseutuyhdistysten jäsenmäärä on järjestöllisen väsymyksen vuosina laskenut, mutta kokonaisuutena Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin jäsenmäärä pysytellyt tuhannen kieppeillä jo kymmenkunta vuotta.

Luonnonsuojelijoiden joukkovoima maakunnassa on siis ennallaan, aktiiveista vain on puutetta. Tosin järjestöorientoihin antautuneita jäseniä on Etelä-Karjalan yhdistyksissä aina ollut varsin vähän jäsenmääriin nähden. Heidän toimintansa on kuitenkin tavoittanut tuhansia kansalaisia ja askarruttanut päätöksentekijöitä lukuisissa elimissä.

Luonnonsuojelijoiden äänen kantavuutta maakunnassa on lisännyt se, että Suomen luonnonsuojeluliiton "haarakonttori" sijaitsee piirin alueella. Saimaan luonnonsuojelukeskus on tarjonnut eteläkarjalaiselle luonnonsuojelutyölle hyvät fyysiset puitteet ja runsaasti asiantuntemusta liiton leipätyöläisen muodossa.

Pertti Siilahti toimi Saimaan aluesihteerinä vuoteen 1990. Häntä seurasi määräaikaisena toimittaja Kaija Kainulainen. Joulukuussa 1990 vakinaiseksi aluesihteeriksi tuli maat.metsät. kand. Kaarina Suominen, joka edelleen jatkaa tehtävässä nykyisin nimellä Kaarina Tiainen. Kaarinan äitiyslomansijaisena vuosina 1992-93 oli fil.kand. Raija Aura.

Suomen luonnonsuojeluliitossa Etelä-Karjalan piiri ei ole erityisemmin elämöinyt, mutta piirin edustajat ovat kuitenkin aktiivisesti osallistuneet liittokokouksiin ja toimielmiin. SLL:n hallituksessa Etelä-Karjalan piiriä ovat edustaneet Reino Okkonen, Vesa Tanskanen ja Marjaana Närhi. Vuosina 1991-93 Vesa Tanskanen on ollut liiton liittovaltuuston jäsen ja Matti Pesu varajäsen.

Luonnonsuojeluyhdistysten toiminta on Etelä-Karjalassa ollut varsin uutteraa, mutta aika kilttiä. Niin sanottua kansalaistotelemattomuutta tai suoraa toimintaa ei täällä ole juuri harrastettu.

Toiminnan voi karkeasti jakaa kolmeen lohkoon. Ne ovat ympäristötilan epäkohtiin puuttuminen, suuren yleisön valistaminen ja luontoharrastuksen lisääminen sekä suoraan luontoon kohdistuva toiminta.

Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistys samoin kuin maaseutuyhdistykset ovat keskittyneet etupäässä ns. perinteiseen luonnonsuojeluun, yleisötilaisuuksien järjestämiseen, luontoharrastuksen lisäämiseen ja suoraan luontoon kohdistuvaan toimintaan. Toki ne ovat puuttuneet myös ympäristön tilan epäkohtiin, mutta eivät niin äänekkäästi ja usein kuin Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys. Lappeenrannan yhdistys on ajoittain reivannut linjaansa luonto- ja yleisöorientojen suuntaan, mutta selvästi se on ollut yhteiskunnallisesti Etelä-Karjalan yhdistyksistä.

Piirihallitus on ollut maakunnallisen luonnonsuojelutyön linjanvetäjä, yhteiskunnallinen vaikuttaja, kouluttaja ja yhdistysten henkinen ja taloudellinen tuki -on ainakin yrittänyt olla.

"Rantaharavan" vapaaehtoiset siivoavat Saimaan rantoja vuonna 1984. Kuva: Leena Sallinen.

Saaste uhkaa Saimaan arvokasta eliömaailmaa E-K:n luonnonsuojelijat kirjelmöivät

Etelä-Saimaa 28.2.1970.

Etelä-Karjalan luonnonsuojelijoiden keskeinen toimintakohde on ollut Saimaa. Järveä ei yritetty suojella niin jätevesiltä, öljykuljetuksilta kuin rantarakentamiseltakin.

1960-70 -luvun vaihteessa keskeisin Saimaa-kysymys oli metsäteollisuuden ja osin asutuksen aiheuttama jätevesongelma, johon ratkaisua etsittiin lukuisilla foormeilla. Kertaalleen se löydettiin Etelä-Saimaan jätevesikomiteassa, jonka puheenjohtaja oli hallitusneuvos P.O. Väisänen. Komitea esitti vuonna 1970 Etelä-Saimaan teollisuuden ja asutuksen jätevesien johtamista rakennettavaa uomaa pitkin Miehikkälään ja sieltä Urpalanjokeen ja edelleen Suomenlahteen.

Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistyksen ensimmäinen painava kannanotto oli lausunto tästä hankkeesta. Yhdistys kannatti sitä edellyttäen, että jätevedet puhdistetaan kunnolla ennen uomaan johtamista. Kirjelmä oli lehdissä ennen kuin se ehti Väisäselle, mistä hallitusneuvos kuulemma pillastui.

Väisäsen komitean ehdotusta ei koskaan toteutettu. Jo 1970-luvun alkupuolella päätettiin, että Saimaata saastuttavat jätevedet pitää puhdistaa paikan päällä.

Luonnonsuojelijat seurasivat puhdistus-toimien kehitystä vaihtelevalla intensiteetillä. Maininnan ansaitsee Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistyksen enteellinen kysymys vuonna 1974 esitetystä julkilausumasta: valkaistua wc-paperia vai puhtaita järviä? Julkilausuma koski Finnish Chemicalsin Joutsenoon suunnittelemaa kloorialkalitehdasta,

jota yhdistys vastusti. Yhdistys ennakoii, että Keskuslaboratorio Oy:ssä jo keksitty happi-alkaisusyrjäyttää kloorin käytön tyystin sellun valkaisussa kymmenen vuoden kuluttua.

Voimallisesti Saimaata rasittavien jätevesien kimppeun Etelä-Karjalan luonnonsuojelijat kävivät 1980-luvun alkuvuosina. Piiri ja Lappeenrannan yhdistys järjestivät ympäristövuodesta 1980 alkaen kaikkiaan kuuset Saimaa-käräjät, joilla Etelä-Saimaan metsäteollisuuden jätevedet olivat monena vuonna keskeinen teema. Metsäteollisuuden edustajien lisäksi käräjille haastettiin vastaajiksi muitakin Saimaan likaajia ja pilaajia.

Ensimmäiset Saimaa-käräjät Lappeenrannan ympäristöherätyspäivillä kesäkuussa 1980 menivät vähän pieleen. Teollisuuden edustajat eivät syytettyjen penkille saapuneet, koska katsoivat tullessa tuomituiksi jo etukäteen.

Sen sijaan kansalaiset kautta Saimaan rantaan ilmaisivat huolensa Saimaan kohtalosta allekirjoittamalla Lappeenrannan yhdistyksen keväällä 1980 liikkeelle laittaman Saimaa-adressin. Siinä vaadittiin kuriin sekä metsäteollisuuden että maatalouden jätevesikuormitusta ja ennen kaikkea vastustettiin Saimaan säännöstelyhanketta. Addressiin kertyi muutamassa kuukaudessa 33 500 allekirjoitusta. Niiden joukossa oli mm. sadan kansanedustajan nimet. Addressi luovutettiin Lappeenrannan ympäristöherätyspäivillä säsäasiainministeriön osastopäällikkö Olli Ojalalle.

Vesihallitus ajoi Saimaan säännöstelyhanketta adressista huolimatta. Myös hankkeen vastustus jatkui kiihkeänä. Kaikenlaisen kannanottojen mukaan suultui suunnaton määrä Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiriin ja -yhdistysten lausuntoja, eniten Pertti Siilahden ja Vesa Tanskasen kynästä. Saimaan säännöstelysota lienee tilaisuuksien ja paperisodan määrällä mitaten suurin yksittäinen luonnonsuojelutaisto Etelä-Karjalassa.

Luonnonsuojelijat pääsivät voittajien puolelle. Vesihallitus luopui säännöstelysuunnitelmasta syyskuussa 1984. Sitten tätä päätöstä on tosin vesitetty Vuoksen juoksutussäännöllä, joka mahdollistaa Saimaan jonkinasteisen säännöstelyn.

Säännöstelysodan lomassa luonnonsuojelijat kokosivat laajaa rintamaa Saimaan muiden ongelmien kuten jätevesikysymyksen ja mökittymisen ratkaisemiseksi. Vuonna 1982 luonnonsuojelupiiri esitti yhdessä puolueiden Etelä-Karjalan piirijärjestöjen kanssa valtioneuvostolle, että näitä kysymyksiä ratkaisemaan perustettaisiin erityinen Saimaa-toimikunta. Hanke sai myötiämieltä, mutta ei rahaa.

1980-luvun edetessä sellutehtaiden jätevedet vähitellen laimentuivat pois luonnon-

suojelijoiden toiminnan polttopisteestä. Yhdistysten ja piiriin Saimaa-projektit alkoivat yhä enemmän painottua rantojensuojelun suuntaan. Konkreettisimmillaan tämä työ on ollut Saimaan rantojen siivoamista roskista. Imatralla "rantaharavat" olivat 1980-luvulla jokavuotinen perinne. Lihasvoimaa luonnonsuojelijat ovat käyttäneet myös mm. Saimaa-souduissa, joista viimeisin järjestettiin Etelä-Karjalassa Pien-Saimaalla kesäkuussa 1993.

Saimaata koskeville kaavakannanotoille alkusoittoa oli piirihallituksen Enso Gutzeit Oy:lle vuonna 1982 lähettämä paheksunta muutamien Etelä-Saimaan saarien myynnistä mökkitonteiksi. Seuraavana vuonna piiri paheksui myös yhtiön rantakaavahankkeita Etelä-Saimaalla. Paheksunta johti piiriin ja yhtiön pitkäaikaiseen keskusteluun.

Myöhemmin piiri antoi lausuntoja myös useista muista Saimaan kaavahankkeista. Suurimman kovistelun kohteena ovat olleet kunnat, joita piiri ja paikallisyhdistykset ovat vaatineet tehokkaammin ohjaamaan Saimaan rantojenkäyttöä. Tätä nykyä eteläinen Saimaa onkin melko kattavasti kaavoitettu sekä seutukaavalla että kuntien osayleiskaavoilla. Luonnonsuojelijat olisivat kuitenkin halun-

neet Saimaalle enemmän suojele- ja virkistysalueita ja vähemmän mökkitontteja kuin kaavoissa on esitetty.

Vuonna 1990 tehtyyn valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan Etelä-Karjalan luonnonsuojelijat suhtautuivat vain varauksellisen myötiämielisesti. Sen täydennykseksi on vaadittu SLL:n tavoitteiden mukaisesti kaikkien rantojen rakentamista rajoittavaa rantalakia.

Saimaan suojeleuhankkeissa yksi keskeinen motiivi on ollut saimaannorpan pelastaminen sukupuutolta. Konkreettisimman työn norpan hyväksi on tehnyt WWF:n työryhmä, jossa Taipalsaaren luonnonsuojeluyhdistyksen jäsen Kaiu Marttinen on ollut alusta eli vuodesta 1979 alkaen mukana. Työsarkaa norpan suojeleussa on riittänyt myös SLL:n aktiiveille. Pertti Siilahti irrotettiin 1980-luvulla joksikin aikaa järjestötyöstä kokonaan norppaprojekteihin.

Norpan suojelelun yksi muoto on ollut rahanhankinta suojelealueiden hankintaa varten. Tällä saralla on erityisesti kunnostautunut Imatran yhdistys, joka lähinnä linnunsiemeniä ja luontokalentereita myymälällä on koonnut Suojele Saimaata -tililleen rahaa noin 20 000 markkaa.

WWF:n talkooväki rakentaa Siikalahden pitkospiuta 1980-luvun alussa. Kuva: Juha Poutanen.

"Siikalahden suojeleminen kokonaan"

Etelä-Saimaa 14.5.1977.

Saimaan ohella tärkein luonnonsuojelijoiden toimintakohde Etelä-Karjalassa on ollut Parikkalan Siikalahden. Siikalahden-sota kaikkinen vaiheineen on yksi pitkäaikaisimmista ja vaikeimmista luonnonsuojeluprojekteista koko maassa. Sen juuret juontavat 1860- ja 1940-luvulla tehtyihin Simpelejärven veden pinnan laskuihin, joiden seurauksena Siikalahden kehittyi linnustoltaan Suomen arvokkain kosteikko. Paikallisten viljelijöiden pelloille lintuparatiisi aiheutti kuitenkin tulvahaittoja ja isännät vaativat vuosikymmenien ajan kosteikon kuivaamista.

1970-luvulla kuivausvaatimukset kiihtyivät, mikä nostatti lintututkijoiden ja muiden luontoihmistien vastarinnan. Siikalahden suojeleuhankkeen kärjessä oli WWF:n Suomen rahasto, mutta myös muutkin luonnonsuojelijat olivat aktiivisesti mukaan laajalla rintamalla. Vuonna 1974 vietiin maatalousministerille Siikalahden suojelelun vaativa kansalaisadressi, jossa oli 6 104 nimeä.

Siikalahden kuivaushanketta puitiin eri foorumeilla ja lopuksi Itä-Suomen vesioikeudessa vuosikymmenen loppuun saakka. Liki joka foorumilla esiintyi Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys tai sen jäsen, mm. Terho Poutanen, Jorma Sorjonen ja Pauli Kantonen. Vuosikymmenen lopulla ääntä alkoi pitää myös Parikkalassa epävirallisesti toiminut Siikalahden suojeleuyhdistys ja sen jälkeen Laatokan-Karjalan luonnonsuojelijat.

Luonnonsuojelijoiden uurastus tuotti tuloksia ympäristövuonna 1980. Itä-Suomen vesioikeus päätti helmikuussa 1980 hylätä Siikalahden kuivatushakemuksen.

-Tämä on yksi tärkeimpiä Kaakkois-Suomen koskevia ympäristöpäätöksiä, totesi Pertti Siilahti ympäristövuoden yhteenvetössään.

Vesioikeuden päätös varmisti Siikalahden säilymisen kosteikkona. Virallisen statuksen arvokkaana luontokohteena Siikalampi sai vuonna 1982, jolloin se sisällytettiin ykköskohteena valtioneuvoston hyväksymään lintuvesien suojeluohjelmaan.

Nämä päätökset eivät kuitenkaan lopettaneet Siikalampi-sotaa. Vuosikaudet jauhettiin pengerryssuunnitelmaa, joka pitäisi kosteikon märkinä ja rantapelot kuivina. 1980-luvun puolivälin paikkeilla kunta ja isännät kättivät kosteikon molempiin päihin ojan, minkä seurauksena kosteikko julistettiin toimenpidekielloon ja päätettiin lunastaa valtiolle. Lunastuksen toteutuskin oli pitkä ja riitainen urakka.

Luonnonsuojelijoista Siikalampella toimi 1980-luvullakin näkyvimmin WWF, joka kaikenlaisen paperisodan ja propagoinnin ohessa mm. rakennutti 1980-luvun alussa Siikalampelle opastuskeskuksen. Siikalahden puolesta toimivat myös Laatokan-Karjalan luonnonystävät, jonka puheenjohtaja Veijo Vilksa sai SLL:n hopeisen ansiomerkin vuonna 1984. Biologian opettaja Pauli Kantoselle taas myönnettiin Siikalampi-ansioista WWF:n Suomen rahaston tunnustuspalkinto vuonna 1986.

Laatokan-Karjalan luonnonystävien aktivisti, Vilksan ja Kantosen ohella Jouko Tykkyläinen ja Harry Europaeus tuottivat myös mm. Siikalampi-aiheisen äänidiasarjan, joka esitettiin televisiossa kahteenkin kertaan vuonna 1983.

Valtakunnallisesti tunnustusta saaneiden Siikalahden suojelijoiden rankin urakka lienee ollut kaikenlaisen paikallisen panettelun sietäminen. Siikalahden "lähitaisteluun" verraten Saimaan suojelusotakin vaikuttaa sivistyneeltä seurustelulta. Jupakointia lahdella riittää vieläkin ainakin metsästysoikeudesta.

Siikalampi on kuitenkin vihdoinkin asetusta vaille valmis valtion luonnonsuojelualue.

Suurten Saimaa- ja Siikalampi -sotien ohella Etelä-Karjalan luonnonsuojelijoiden historiasta voidaan kirjata useita enempi kertaluontoisia kamppailuja. Luonnonsuojelijoita ovat työllistäneet etenkin erilaiset rakennushankkeet kuten Likosienlahden venesatama ja Honkalahden teollisuussatama Joutsenossa, Kutilan kanava Taipalsaarella ja Härskiänsaaren pengertie Ruokolahdella.

Joutsenossa luonnonsuojelijoille tuli tappio. Härskiänsaaren tiejupakassa luonnonsuojelijat voivat mökkiläisten rinnalla kirjata ainakin osavoiton. Kutilan kanavahankkeessa suurin sanasota lienee vielä edessä. Toistaiseksi luonnonsuojelijat eivät ole ottaneet hankkeeseen voimakkaasti kantaa.

Pitempiaikainen taisto käytiin 1980-luvun alkupuolella Urpalkanjoen luonnontilan puolesta Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson rajamailla. Tämä taisto päättyi tappioon. Urpalkanjoki on järjestelty paikoin rumaksi ränniksi.

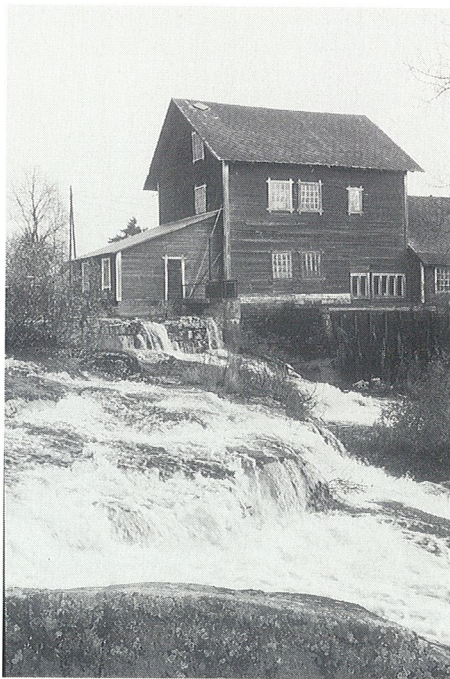

Kyltti Hämmänauteensuon laidassa Lappeenrannassa.

Vaatimukset ja toimet luonnonsuojelualueiden perustamiseksi Etelä-Karjalaan muodostavat yhden maakunnan luonnonsuojelijoiden kestoteeman. Siikalahden jälkeen saavutusten sarjassa on kuitenkin vähän kerrottavaa. Etelä-Karjala on edelleen maakuntien häntäpäässä valtion luonnonsuojelualueiden pinta-alavertailussa.

Paikallisin toimin on sentään jotain saatu aikaan. Vuonna 1982 Kymen läänin ympäristönsuojeluneuvottelukunta aloitti yksityismaiden rauhoituskampanjan, jossa luonnonsuojelupiiri, käytännössä Pertti Siilahti toimi yhdysiteenä eteläkarjalaiselle kentälle. Kampanjointi kesti useita vuosia ja sen aikana maakuntaan saatiinkin useita pieniä luonnonsuojelukohteita.

Suojelun pohjaksi tarvittavissa luonnonsuojelukohteissa luonnonsuojelijat pääsivät 1980-luvulla pitemmälle kuin 1970-luvulla. Kattavin työ on ollut uhanalaisten kasvien kartoitus, jonka piiri aloitti vuonna 1984. Suurimman työn tekivät biologit Esa Kotanen Lappeenrannasta ja Seppo Vuokko Luumäeltä ja luontoharrastaja Esko Thuren Imatralta. Tiedot kartoituksesta toimitettiin ympäristöministeriölle valtakunnallista raporttia varten.

Joutsenkosken kuohut Urpalkanjoella ovat valloillaan enää vain suurimpien tulvien aikaan. Kuva: Pertti Siilahti.

Imatralla luonnonsuojelijat ovat olleet mukana luonto- ja opetuskohteiden kartoituksessa sekä suojelukohteiden perinneympäristöjen kunnostuksessa. Keskeisenä puuhamielisenä on ollut opettaja Hannu Aarnio.

Merkittävää on myös toisen biologian opettajan Pentti Thunebergin työ. Keuruulla asunut Thuneberg kartoitti Etelä-Karjalan lehtoja ja veti 1980-luvulla monena kesänä Joutsenossa kasviharrastuskurssin. Sittemmin Thuneberg on imatralaistunut ja tuonut asiantuntija-apua Etelä-Karjalassakin 1990-luvulla nousseeseen kukkaketobuumiin.

Maakunnan aktiivisista biologian opettajista on mainittava myös lappeenrantalainen Olavi Petro, joka ollut etenkin kasvien asiantuntija useilla luonnonsuojelijoiden retkillä ja toiminut muutenkin luonnonsuojelun apostolina Lappeenrannassa.

Ketojen huollossa ja laajemminkin maisemansuojelussa luonnonsuojelijat tekivät pioneerityötä vuonna 1982 Savitaipaleella järjestetyissä Kärnäkosken linnoituksen kunnostustalkoissa. Työtä jatkoi museovirasto ja lammaslauma, joka on nakertanut valoa linnoituksen vallien ketokasvillisuudelle. Tätä nykyä Kärnäkosken vallit ovat Etelä-Karjalan arvokkaimpia kuvia niittyjä.

Erikoisin "ketoprojekti" Etelä-Karjalassa on ollut elintilan raivaaminen uhanalaiselle harjuseniniville Ruokolahden männikkörinteeseen. Perhosen siirtoistutusta Ruokolahdelle valmistelee Etelä-Karjalan allergia- ja ympäristöinstituutti, mutta luonnonsuojelijat olivat renkeinä keväällä 1993 rinteen risusavotassa.

Lintujensuojelussa luonnonsuojeluyhdistysten suosima toimintamuoto on ollut pönttöjen teko, myynti ja paikoin myös puihin vienti. Imatran yhdistyksellä oli myös Vuoksen talvilintujen ruokintaprojekti.

Ilmansuojelu

Ilmansuojelussakin muinoin Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys oli aikaansa edellä. Syksyllä 1974 se puuttui näyttävästi Kaukaan meluun ja ilmansaasteisiin, joita yhtiö väitti Lauritsalan tehtaidensa remontin aiheuttamaksi tilapäiseksi ongelmaksi.

-Suoritettujen mittausten mukaan Lauritsalan ilma on myös pidemmän ajan kuluessa jatkuvasti muuttunut likaisemmaksi. Ympäristön pilaaminen on rikos, johon syyllystyneet on saatava vastaamaan teostaan, yhdistys puolestaan julisti.

Määrätietoisemmaksi toiminnaksi ilmansuojelu alkoi muuttua vasta kun maahan saatiin vihdoinkin vuonna 1982 ilmansuojelulaki. Etelä-Karjalan luonnonsuojelijat opiskelivat Joutsenon kurssilla vuonna 1984 laatiin muistutuksia teollisuuslaitosten ilmansuojeluilmoituksista. Muistutusten tekemiseen ja kurssilla käytiin luonnonsuojelijoiden aktiivisuus tällä rintamalla on siten enimmäkseen jäänytkin.

Ilmansuojelu ei ole noussut Etelä-Karjalan piirissä niin keskeiseksi toiminnaksi kuin vesiensuojelu vähän aikaisemmin. Se johtuu ainakin osittain ympäristöviranomaisten ja muiden järjestöjen aktiivisuudesta tällä alueella.

Liikenne

Liikenteeseen liittyvät ympäristökysymykset ovat Etelä-Karjalassa keskittyneet kuutostiehen, jos kohta Saimaankin liikenteestä, lähinnä öljy- ja myrkkukuljetuksista ja lisääntyvästä virkistysveneilystä on aika ajoin kannettu huolta.

Kuutostie puhutti 1970-80 -luvun vaihteessa luonnonsuojelijoita etenkin Imatralla, missä tielle etsittiin uutta linjausta. Sittem-

min kuutostien remonttisuunnitelmista paisui Etelä-Karjalan moottoritiehanke. Sitä vastustamaan nousi 1990-luvun alussa oikein kansanliike, jossa luonnonsuojelijat olivat mm. vihreiden ja muutamien muidenkin kunnallispoliitikkojen mukana.

Kansanliikkeen tueksi tuli lama. Moottoritiehanke on ollut rahapulan vuoksi jäissä, mutta sitä ajetaan edelleen sitkeäksi. Luonnonsuojelijat ovat puolestaan ajaneet sitkeästi raideliikenteen kehittämistä.

Historiaa tänäkin

Valtuustoon perustettiin luontokerho

Etelä-Karjala 26.3.1992.

Moottoriteiden rakentamista vastustettiin marssilla Imatralla Lappeenrantaan v. 1991. Kuva: Pertti Siilahi.

Luonnonsuojeluväen aloite jätteiden uudelleenkäytöstä

Etelä-Saimaa 10.9.1980.

Jätehuollossa jos missä luonnonsuojelijat voivat paukuttaa rintaansa ja julistaa: mitä me sanoimme! Jo 1980-luvun alussa piiri yhdistyksineen kovisteli kuntia tehostamaan jätteiden, varsinkin jätepaperin hyötykäyttöä ja kunnostamaan kaatopaikkojaan. Piiri järjesti jätehuollosta myös kuntakyselyjä ja -kartoituksia ja vuonna 1986 piiri teki Etelä-Karjalan seutukaavaliitolle ja ydinalueen neuvottelukunnalle aloitteen "jätehuollon ja -hyödynnän" kokonaissuunnitelman laatimisesta.

Kunnat suhtautuivat luonnonsuojelijoiden kyselyihin ja aloitteisiin 1980-luvulla ynsäähkösti, mutta 1990-luvulla jätehuollon yhteistyö yli kuntarajojen on Etelä-Karjalassa saamassa kummasti vauhtia.

Kotitalouksien jätehuoltoa luonnonsuojelijat ovat pyrkineet kehittämään kompostointikursseilla ja kierrätystempauksilla. Piirin kolpotöörinä näissä asioissa on ollut Mar-

jaana Närhi. 1980-luvun puolivälissä tavaravaihtoritit tulivat oikein buumina yhdistysten toimintamuodoksi. Niitä järjestettiin etenkin keväisin nuukuuden viikolla ja yhdistykset vaativat niiden toiminnan vakinaistamista kunnallisiksi kierrätyskeskukseksi.

Sittemmin kierrätyskeskuksia on perustetukin useisiin Etelä-Karjalan kuntiin ja kierrätysideologia on muutenkin uponnut kansaan paljon tehokkaammin kuin kuviteltiin. Laman myötä esimerkiksi kirpputorit ovat yleistyneet jokamiehen kauppapaikoiksi.

Nuukuuden hyvettä on teoreettisemmin vaalittu energiapoliittisissa keskusteluissa, joita luonnonsuojelijat ovat aika ajoin käyneet sekä keskenään, että julkisilla foorumeilla. Merkittävin tilaisuus on ollut Imatralla vuonna 1991 järjestetty laaja energia-seminaari.

Julkisen ympäristöhallinnon edustajien kanssa Etelä-Karjalan luonnonsuojelijat ovat veljeilleet ja välillä kamppailleet koko toimintansa ajan. Jo 1970-luvun alussa luonnonsuojelijoita pyydettiin asiantuntijoiksi tai intressitahoiksi hallinnon eri elimiin tai projekteihin. 1970-luvulla esimerkiksi Kalevi Saira oli jäsenenä Saimaan vesien moninaiskäytön neuvottelukunnassa. Sittemmin luonnonsuojelupiirillä oli jatkuva edustus mm. Kymen läänin ympäristönsuojeluneuvottelukunnassa, joka toimi 1980-luvun lopulle saakka.

Jo hamalla 1970-luvulla luonnonsuojelijat alkoivat myös vaatia ympäristöhallinnon kehittämistä. Aluksi vaatimukset kohdistuivat valtakunnan ja läänintasolle. Kun lääninhallitukseen saatiin ympäristönsuojelutoimistot vuonna 1982 ja maahan ympäristöministeriö vuonna 1983 kiihtyi keskustelu kuntien ympäristöhallinnon käynnistämisestä. Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys vauhditti keskustelua laatimalla vuonna 1985 Lappeenrannan kaupungille luonnoksen ympäristöpoliittiseksi ohjelmaksi.

Etelä-Karjalan ensimmäinen kunnallinen ympäristönsuojelulautakunta perustettiin 1980-luvun alkupuolella vapaaehtoisesti Imatralla. Muissa Etelä-Karjalan kunnissa odotettiin lain pakkoa, joka tuli vuonna 1986.

Ympäristönsuojelulautakunnat osoittautuivat kuitenkin pettymyksiksi monella paikkakunnalla -jo ennen kuin niiden alasajo alkoi. Luonnonsuojelijat ovatkin viime vuodet kovistelleet kuntien päättäjiltä parannusta niiden ympäristöhallinnon tilaan. Ympäristölautakuntiin ja niiden alaisiin viranhaltijoihin luonnonsuojelijoilla on tosin ollut enimmäkseen yhteistyöhenkinen suhde. Monella paikkakunnalla luonnonsuojelijat ovat itse asiassa olleet toteuttamassa ympäristöhallintoa luottamushenkilöinä tai viranhaltijoina.

Kunnallisissa luottamustehtävissään ja muissa yhteiskunnallisissa riennoissaan monet luonnonsuojelijat ovat tunnustaneet poliittista väriä, joten sitten on yritetty levittää yhdistystenkin ylle. Etelä-Karjalassa Lappeenrannan yhdistystä pidettiin 1980-luvun alussa oikein kommunistien pesäkkeenä sen takia, että alkuaikojen aktivistien joukossa oli taistolaisia tai muuten vasemmistolaisilta häiskahtavia henkilöitä.

Sittemmin on spekuloitu lähinnä vihreän liikkeen ja luonnonsuojeluliikkeen suhteesta, jota on syytetty liian intiimiksi. Järjestöissään luonnonsuojelijat ovat kuitenkin pyrkineet puolueettomuuteen, mutta toki haalineet hankkeilleen tukea puoluepolitiikastakin. Toiset poliitikot ovat tukea antaneet, toiset eivät.

Poliitikkojen ja ympäristövirkamiesten lisäksi Etelä-Karjalan luonnonsuojelijoilla on ollut lukuisia muita yhteistyötahoja. Niitä ovat ensinnäkin naapurimaakuntien luonnonsuojelijat. Varsinkin Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiireillä on ollut useita Saimaaseen liittyviä yhteishankkeita. Piirit julkaisevat yhdessä myös Saimaan luonto -lehteä, joka on ilmestynyt melkein vuosittain vuodesta 1983 alkaen. Kädessäsi on nyt lehden kymmenes numero.

Eteläkarjalaisista yhteistyökumppaneista perinteisimpiä ja läheisimpiä ovat biologian ja maantieteen opettajat, lintuharrastajat ja luontokuvaajat. Muita yhteistyötahoja ovat olleet mm. Etelä-Karjalan allergia- ja ympäristöinstituutti, keuhkovammayhdistys ja allergiayhdistys, martat, seurakunnat ja partiolaiset. Kehitysmaakauppayhdistyksen ym. vaihtoehtoväen kanssa luonnonsuojelijat ovat 1990-luvulla järjestäneet Mahdollisuuksien tori -tapahtumia ainakin Lappeenrannassa.

Tarjolla tapahtumasarja

Luonto on lähelläsi, lappeenrantalainen

Luontoväkeä retkitauolla Patvinsuon kansallispuiston Suomenjärven nuotiopaikalla v. 1989. Kuva: Jarmo Kurronen.

Jäsenistönsä ja ns. suuren yleisön suosiota ja huomiota yhdistykset ovat havitelleet jos jonkinlaisilla tempauksilla. Erityisen idearikkaita ja viitseliäitä olivat 1980-luvun alkupuolella Laatokan-Karjalan luonnonsystävät. Yhdistyksellä oli mm. Uuhka-niminen jäsenlehti ja tunnuskuokka, joksi Parikkalan messuilla vuonna 1983 äänestettiin lehtomaitikka. Audiovisuaalista kansalaisvalistusta Laatokan-Karjalan luonnonsystävät harjoittivat julkaisemalla kaksi äänidiarasarjaa, joista toinen kertoi Siikalahdesta, toinen luonnonsuojelun perusteista. Jälkimmäisen yhdistys lahjoitti toimialueensa kunnille.

Suurelle yleisölle Laatokan-Karjalan luonnonsystävät järjestivät useita luontopäiviä tai -iltoja. Niissä oli huolella valmisteltu ohjelma ja ne vetivät hyvin väkeä.

Mahdollisuuksien katu oli eri kansalaisjärjestöjen yhteinen tempaus v. 1993. Kuva: Jarmo Kurronen.

Myös useimmat muut yhdistykset ovat satsanneet luontoihinkin, enimmäkseen pienimuotoisiin, mutta joskus massiivisiin kokoillan tapahtumiinkin. Imatran kulttuurikeskuksen Karelia-salissa oli vuonna 1988 paikallisten luonnokuvaajien luontokuvia katsomassa ja paikallista luontoraatia tentaamassa peräti 400 ihmistä.

Lappeenrannan yhdistyksen ennätys on 350 hengen yleisö vuonna 1986 Lappeenranta-salin luontoillassa, johon Kansallispankin sponsoroinnilla saatiin valtakunnan tason esiintyjät ja paljon paikallista etukäteismainosta. Vuonna 1985 Lappeenrannan yhdistys tempaisi ja järjesti oikein viikon mittaisen tapahtuma- ja retkikimaran nimeltä Luonto lähelläsi -päivät.

Retkien järjestäminen on kuulunut melkein

kaikkien yhdistysten toimintaan. Retkikohde-teen ovat enimmäkseen olleet yhdistysten toimialueella, mutta välillä väkeä on viety busseilla varsinkin etäisiin kohteisiin. Retkeilyssä kunnostautui erityisesti Savitaipaleen yhdistys, joka piti kolme yleiskokousta tavallaan retkellä eli taivasalla rakotulen ääressä.

Piirihallitus on järjestänyt vuosittain syysretken Savitaipaleelle Kuolimon Lehtisen saareen, jossa retkeläiset ovat yleensä myös yöpyneet Ristniemen tilalla. Kauan suunnitellun Pohjois-Karjalan retken piirihallitus sai toteutetuksi vuonna 1987. Toinen piirin pitkä retki suuntautui Kannaksen Karjalaan vuonna 1992.

Suuraavana kesänä piiri oli mukana Viipurissa pidetyssä suomalais-venäläisessä ympäristönsuojeluseminaarissa. Piirin "idänsuhteiden hoitajaksi" epävirallisesti nimetty Pertti Siilahti on lisäksi järjestänyt rajantaiseen Karjalaan useita souturetkiä ja valmistellut muutakin suomalais-venäläistä yhteistyötä. Piirin yhteistyö yli rajan jatkuu, mikäli SLL antaa rahaa sen organisoimiseen.

Piirin omallakin reviiirillä työskarkaa on kyllä riittämiin. Löytyneekö sille sitten teki-jöitä? Toimivienkin yhdistysten hallitukset ovat nyt paljolti keski-ikäisten kerhoja.

Jälkihuolto eli nuorille suunnattu toiminta on yhdistyksissä ollut aika vähäistä. Merkittäväntä nuorisotyötä lienee tehty Parikkalassa, missä yhdistys järjesti 1980-luvun alussa yhdessä kunnan kanssa lasten luontoleirejä. Vuonna 1985 niistä syntyi kansainvälinen Parikkala Nemus Campus -tapahtuma, jolle suunniteltiin jatkoakin, mutta sitä ei tullut.

Kouluissa on onneksi ollut sitkeitä opettajia, jotka ovat vetäneet luontokerhoja tai muuten ylläpitäneet oppilaiden luontoharrastusta. Ympäristöaktiivisuus kouluissa tarjoaa toivoa aktiivisemmasta tulevaisuudesta myös luonnonsuojelujärjestöille. Imatralla ja Lappeenrannassa on jo käynnisteillä luontoliittolainen nuorten kerho. Maalaiskunnissakin uusia aktiivisia ja avarakatseisia voimia tarvittaisiin. Tämän historiikin alussa mainittu Veijo Vilskan haaste on edelleen voimassa: raja-aita luonnonsuojelijoiden ja maaseutuväestön väliltä ei ole vielä kukaan kaatunut. Tätä kertovat mm. kuulumiset Parikkalan seudun valkoselkätikkametsistä.

Metsäteollisuuden edustajien ja luonnonsuojelijoiden suhteet ovat lämmenneet huomattavasti 1980-luvun alusta, mutta ei metsäteollisuuden ympäristöongelmia ole vielä suinkaan siirretty historiaan.

Saimaan kohtalo on luonnonsuojelijoille paitsi yhteiskunnallisen toiminnan kohde, myös omantunnonkysymys: ettei vain ajateltaisi niin, että kyllä sinne vielä minun mökkini ja veneeni mahtuu, mutta ei enää muiden?

Kasvava työskarko luonnonsuojelijoille on maisemanhoito, johon ympäristöviranomaisetkin kiinnittävät yhä enemmän huomiota. Maisemanhoidossa luonnonsuojelijat voivat vaikuttaa hyvin konkreettisesti. Esimerkiksi moni arvokas perinneympäristö odottaa maakunnassa kohentajaa. Hoi luonnonsuojelijat, viikate tai kuokka kouraan ja töihin!